

Nr 104.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1927 kl. 3 e. m.

Memorial i anledning av kamrarnas återremiss av statsutskottets utlåtande nr 6, punkt 22:o) angående anslag till statsunderstödda fiskehamnar.

(4 avd.)

I den till riksdagen den 4 januari 1927 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1927—1928 hade Kungl. Maj:t i avseende å sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen (punkt 23 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag) *dels* medgiva, att såsom bidrag till iståndsättande och förstärkning av hamnen vid Abbekås i enlighet med av departementschefen förordad förslag måtte användas det av riksdagen till iståndsättande av nämnda hamn för år 1908 anvisade anslaget å 15,000 kronor; *dels ock* såsom bidrag till statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *A. Törnkvist* i Karlskrona väckt motion, nr 132, hade hemställts, att riksdagen måtte a) medgiva, att av anslaget till statsunderstödda fiskehamnar ett belopp av högst 40,000 kronor måtte få användas under budgetåret 1927—1928 för iordningställande av tilläggsplatser för fiskebåtarna vid Torsö fiskläge i Blekinge, samt b) såsom bidrag till statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 190,000 kronor.

Statsutskottet hade i utlåtande nr 6, punkt 22, i detta ärende anfört följande:

»Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Beträffande den av herr *Törnkvist* väckta motionen om anslag för tilläggsplatser vid Torsö fiskläge i Blekinge får utskottet hänvisa till sina tidigare vid 1924 och 1926 års riksdagar i detta ämne gjorda uttalanden. Förevarande fråga torde, såsom utskottet tidigare anfört, böra komma under vederbörligt bedömande i samband med övriga överväganden rörande behovet av liknande anläggningar på olika platser; mot att anslag för ändamålet skulle på enskild motion av riksdagen anvisas måste utskottet nu liksom tidigare ställa sig *avvisande*.»

Under återopande härav hemställde utskottet, att riksdagen måtte, *dels* med

bifall till Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att såsom bidrag till iståndsättande och förstärkning av hamnen vid Abbekås i enlighet med ett av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 4 januari 1927 förordad förslag må användas det av riksdagen till iståndsättande av nämnda hamn för år 1908 anvisade anslaget å 15,000 kronor; *dels ock* med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Törnkvists i Karlskrona i ämnet väckta motion (II:132), i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag, såsom *bidrag till statsunderstödda fiskehamnar* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Vid utlåtagandet fanns fogad en reservation, avgiven av herrar *Wallen, Asp-lund, Bergström, Anderson* i Råstock, *Carlsson-Frosterud, Olsson* i Kullenbergstorp, *Törnkvist* i Karlskrona, *Kristensson, Persson* i Fritorp och *Eriksson* i Stockholm, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Beträffande herr Törnkvists motion om statens medverkan för åstadkommande av tilläggsplatser vid Torsö fiskeläge i Blekinge får utskottet erinra, att förevarande angelägenhet — såsom ock tidigare i samband med riksdagens behandling av frågan framhållits — framstår som synnerligen behjärtansvärd. På grund av skedd uppslamning kan den gamla hamnen vid Torsö sedan ett antal år tillbaka icke användas som fiskehamn. Fiskebåtarna måste därför förankras ute på öppna fjorden, varigenom befolkningen vållas stort avbräck. Under förutsättning att ett statsbidrag av 40,000 kronor beviljas skulle enligt en uppgjord plan nya tilläggsplatser vid fiskeläget kunna iordningställas.

Då med ett statsanslag av nu angivna belopp tillfredsställande hamnanordningar å denna plats synas kunna vinnas och fiskarbefolkningen alltså bringas en bestående lättnad i sina nuvarande utkomstsvårigheter, vill utskottet tillstyrka motionärens förslag. Såsom villkor för det blivande statsbidragets beviljande bör dock uppställas, att innan någon del av detsamma utbetalas, säkerhet erhållits för att, vad som utöver ifrågavarande belopp, 40,000 kronor, erfordras, kan anskaffas i orten.

Vid bifall härtill torde, på sätt motionären hemställt, anslaget till statsunderstödda fiskehamnar för nästkommande budgetår böra upptagas med ett belopp av 190,000 kronor.

Under återopande härav och med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag i vad detta avser beredande av medel till hamnen vid Abbekås hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att såsom bidrag till iståndsättande och förstärkning av hamnen vid Abbekås i enlighet med ett av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 4 januari 1927 förordad förslag må användas det av riksdagen till iståndsättande av nämnda hamn för år 1908 anvisade anslaget å 15,000 kronor;

b) med bifall till herr Törnkvists i ämnet väckta motion (II:132) medgiva, att av anslaget till statsunderstödda fiskehamnar må under budgetåret 1927—

1928 användas ett belopp av högst 40,000 kronor för iordningställande av tilläggsplatser för fiskebåtarna vid Torsö fiskeläge i Blekinge;

c) såsom *bidrag till statsunderstödda fiskehamnar* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 190,000 kronor.»

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava kamrarna återförvisat ärendet till utskottet för ny behandling.

Av vad vid ärendets behandling i kamrarna förekommit framgår, att återremissen föranletts av att ytterligare utredning ansetts önskelig rörande det motionsvis ifrågasatta bidraget till iordningställande av tilläggsplatser för fiskebåtarna vid Torsö fiskeläge i Blekinge.

I anledning härav har utskottet med stöd av § 46 i riksdagsordningen från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen inhämtat här bifogade yttrande över motionen (Bilaga).

Efter att hava tagit ärendet i förnyat överbäggande får utskottet anföra följande:

Beträffande först herr Törnkvists motion om statens medverkan för åstadkommande av tilläggsplatser vid Torsö fiskeläge i Blekinge vill utskottet framhålla, att förevarande förslag framstår som synnerligen behjärtansvärt. På grund av skedd uppslamning kan den gamla hamnen vid Torsö sedan ett antal år tillbaka icke användas som fiskehamn. Fiskebåtarna måste därför förankras ute på öppna fjorden, varigenom befolkningen vållas svårt avbräck. Under förutsättning att ett statsbidrag av 40,000 kronor beviljas kunna enligt vad av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens i ärendet avgivna utlåtande framgår, nya tilläggsplatser vid fiskeläget iordningställas.

Då med ett statsanslag av nu angivna belopp tillfredsställande anordningar å denna plats alltså synas kunna vinnas och fiskarbefolkningen bringas en bestående lättnad i sina nuvarande utkomstsvårigheter, vill utskottet tillstyrka motionärens förslag. Såsom villkor för det blivande statsbidragets beviljande bör dock uppställas, att lokala bidrag till belopp av minst 5,000 kronor åstadkommas. Innan någon del av statsbidraget utbetalas, bör också säkerhet hava erhållits för att vad som utöver statsanslaget erfordras kan anskaffas i orten. Vidare böra vederbörande intressenter hava skyldighet att ansvara för underhållet av anläggningen i enlighet med de allmänna bestämmelser, som gälla för statsunderstödda fiskehamnar.

Vid bifall härtill torde, på sätt motionären hemställt, anslaget till statsunderstödda fiskehamnar för nästkommande budgetår böra upptagas med ett belopp av 190,000 kronor.

Under åberopande härav och med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag i vad detta avser beredande av medel till hamnen vid Abbekås hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att såsom bidrag till istandsättande och förstärkning av hamnen vid Abbekås i enlighet med ett av departe-

mentschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 4 januari 1927 förordad förslag må användas det av riksdagen till iståndsättande av nämnda hamn för år 1908 anvisade anslaget å 15,000 kronor;

b) med bifall till herr Törnkvists i ämnet väckta motion (II: 132) medgiva, att av anslaget till statsunderstödda fiskehamnar må under budgetåret 1927—1928 användas ett belopp av högst 40,000 kronor för iordningställande av tilläggsplatser för fiskebåtarna vid Torsö fiskeläge i Blekinge;

c) såsom *bidrag till statsunderstödda fiskehamnar* för budgetåret 1927—1928 anvisa ett extra reservationsanslag av 190,000 kronor.

Stockholm den 6 maj 1927.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 103.

Bilaga.

Till Riksdagens statsutskott.

Sedan Kungl. Maj:t den 8 dennes anbefallt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att till riksdagens statsutskott avgiva yttrande över en inom andra kammaren väckt motion, nr 132, om iordningställande av tilläggsplatser för fiskebåtarna vid Torsö fiskeläge i Blekinge län, får styrelsen med återställande av tillhörande utredning anföra följande.

I början av år 1921 anhöllo en del fiskare i Torsö fiskeläge i Mjällby socken av Blekinge län, att på statens bekostnad skulle verkställas undersökning för anläggning av en mindre hamn därstädes. Denna ansökan tillstyrktes av länsstyrelsen den 30 mars samma år, och distriktschefen A. Blomberg förordnades den 5 april 1921 att verkställa undersökning och upprätta plan för åstadkommande av hamnförbättring vid Torsö.

Enligt den av distriktschefen Blomberg den 14 december 1922 uppgjorda planen beräknades anläggningskostnaden till 175,400 kronor. I en skrivelse den 24 januari 1923 till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet från ombud för fiskarena i Torsö erinrade dessa, att en hamnanläggning enligt distriktschefen Blombergs plan vore alltför dyrbar, samt föreslogo, att en mindre plan uppgjordes, huvudsakligen avseende skydd för de befintliga »kåsorna» samt uppmuddring intill desamma.

En sådan plan utarbetades i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 9 mars 1925, enligt vilken hamnförbättringen beräknades draga en kostnad av 45,600 kronor.

Denna plan upptog dels anordnandet av en bättre sandledare på sådant sätt, att den redan befintliga påbyggdes och förlängdes cirka 40 meter, och dels uppmuddring innanför denna sandledare och utanför »kåsorna» till ett djup av 2,0 meter under medelvattenståndet.

Denna plan underställdes vederbörande för yttrande, varvid av ortsbefolkningen en del ändringar föreslogos, nämligen en utvidgning av bassängen närmare grundet »Koskärvet» samt igenfyllning av sundet mellan »Koskärvet» och fastlandet. Detta ortsbefolkningens förslag biträdades av länsstyrelsen i skrivelse till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 25 maj 1925, dock med uttalande av det önskemål, att kostnaden härigenom ej ökades.

I skrivelse till länsstyrelsen den 26 juni 1925 meddelade väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att en förläggning av bassängen enligt de av ortsbefolkningen meddelade önskemålen måste medföra en icke oväsentlig kostnadsökning. Den för dessa arbeten beräknade kostnaden utgjorde 60,500 kronor, d. v. s. översteg med 14,900 kronor den i förslaget av den 9 mars 1925 beräknade.

Vid av länsstyrelsen den 13 augusti 1925 hållet sammanträde med ortsbefolkningen framgick enligt det därvid förda protokollet, att de huvudsakliga önskemålen nu vore, att bassängen uppmuddrades till 2,0 meters vattendjup samt uppmuddrade stenar och grus upplades till förstärkning av den utav befolkningen själv anlagda stenfyllningen öster ut från »Koskärvet», samt att sandledaren ej behövde utbyggas längre än den nu befintliga, utan endast för-

stärkas, tätas och höjas till 1,5 m. över vattenytan, under det att den förut föreslagna utfyllningen mellan »Koskärvet» och fastlandet icke vore av nöden påkallad.

Till arbetenas utförande i huvudsaklig överensstämmelse med nu refererade något beskurna plan hava fiskarena med anmälan, att de själva förbundet sig bidraga med 2,400 kronor genom arbete eller kontant och Mjällby kommun likaså med 2,100 kronor kontant, i underdånig ansökan den 3 maj 1926 anhållit om statsbidrag. Det har visserligen icke tidigare förekommit, att bidrag från intressenterna av denna art mottagits i form av arbete, men saken torde kunna ordnas på tillfredsställande sätt. Vidare hava Istaby hemmansägare förklarat sig villiga att lämna all mark till hamnområdet kostnadsfritt, vari dock icke ingå uppmättnings- och lagfartskostnader, samt för hamnförbättringen erforderlig sten från detta och närliggande områden. Till något deltagande i framtida underhållskostnader hava varken fiskarena eller kommunen förbundet sig. På grund av gällande villkor rörande bidrag till statsunderstödda fiskehamnar måste dock vederbörande intressenter ansvara för underhållet av anläggningen. Till detta underhåll och till driften få hamnens inkomster användas. För större reparationer, som påkallas av svårare stormskador eller andra naturhändelser, kunna särskilda statsanslag erhållas till samma del av arbetskostnaden som vid anläggningen.

Någon arbetsplan i överensstämmelse med ovanstående förenklade program föreligger icke, men styrelsen finner av de tidigare utredningarna framgå, att en fullt ändamålsenlig sådan, vars genomförande icke behöver beräknas draga större kostnad än 40 à 45 tusen kronor, bör kunna upprättas.

Då fiskarena numera genom att vilja göra egna uppoffringar för ändamålet visa ett mera påtagligt intresse, då vidare behovet av hamnförbättringen i fråga synes trängande, och då slutligen frågorna om vederbörandes deltagande i anläggning och underhåll samt i ordnandet av markfrågan torde kunna under väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ledning tillrättaläggas, får styrelsen för sin del tillstyrka, att med hänsyn till detta företag anslaget till statsunderstödda hamnar ökas med 40,000 kronor. Att märka är, att utan sådan höjning av anslaget för detta ändamål förbättringen av hamnen vid Torsö ej kan påbörjas förr än under året 1928—1929, om endast redan beslutade arbeten skola dessförinnan genomföras, samt först efter ytterligare cirka tre år, om även turan efter övriga dylika arbeten, för vilka planer och ansökningar föreligga, skall avvaktas.

Stockholm den 16 april 1927.

FR. ENBLOM.

Carl J. Insulander.